

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piaae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Consilium inopis confudistis, quoniam dominus spes eius est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

is sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animabus uestris: Iugū enim
 meū suauē est, & onus meū leuē. Sic psal. xxij. gloriatur. Quoniam pater meus
 & mater mea dereliquerunt me, dominus autē assumpsit me.
 Videmus ergo & hic, q̄ iustus ex sua fide uiuet, dum per Antithesin, opera
 n̄s Auen, auaris, iusticiarijs, & deum non inuocantibus, opponit generatio/
 nem iustā, quæ dominum habet, cum deum habere nemo possit, nisi per fidē, *Deus per fidē*
 quia iustorum generatio, deum in omnibus inuocat, ideo non timet, non est *habetur.*
 sollicita, non est auara, nō operatur inutilia, sed est in omnibus, eadem, & qua/
 bilis, indifferens, ut Philip. iij. Gaudete in domino semper, iterum dico, gau/
 dere, modestia uestra nota sit omnibus hominibus, dominus enim prope est,
 nihil solliciti sitis, sed in omni oratione & obsecratione petitiones uestre cum
 gratiarum actione innoscescat apud deum. Ecce q̄ pulchre cōcordat his uerbis
 Apostolus cum sententia horum duorū uersuum, ubi tollit sollicitudinem, iu/
 bet inuocari dominum, promittit dominum esse prope, docet gaudere non in
 rebus, sicut auari, sed in domino &c.

Illud: Trepidauerunt timore. Idiotissimus est hebræus, sicut psal. cxxxj. Et san/
 cti eius exultatione exultabunt. Et. xx. Lætificabis eum in gaudio cum uultu
 tuo. Vt indicet eos timere nulla causa, cum non sit quod eos terreat. Sicut Pro/
 uerb. xxv. Fugit impius, nemine persequente. Et Leui. xvj. Terrebit eos soni/
 tus solij uolantis. Et Deutro. xxxij. Dabit tibi dominus cor pauidū. Itaq; a suo
 timore timent. Si enim paupertas, quam auari metuunt, & traditio hominum,
 aut quæcunq; mala, sua natura terrent, etiam iustos terrent. At nunc uitio
 cordis eorū, non sua natura eos terrent. Sicut e contra dominus beneficio fidei
 cor lætificat, ideo exultatione exultat, cum tamen dominum non uideat, nisi
 per fidē, ac sic de nulla re, q̄ de hac fiducia gaudet. At dices, forte impij cogno/
 scerent, & facerent eadem si quis eos moneret, ac recta doceret. Nunc quia nō
 audiunt, quid mirum si non cognoscant, maneatq; operarij Auen, auari, dei
 ignorantes, timoribus undiq; inquieti. Respondet: Non est ita, sunt qui mo/
 sequuntur, ut sequitur.

Consilium inopis confundistis, quoniam dominus spes eius est.

Non ait, Consiliū generationis iustæ, sed inopis, cum tamen eosdem utroq; *Iusti, inopes*
 uocabulo significet. Quod reuera generatio iusta, & qui rebus omnibus con/
 temptis coram hominibus nulla persona fulgēt, pariter sine autoritate habean/
 tur coram buccis istis & personatis Idolis generationis prauæ atq; peruersæ, in
 cuius medio (sicut Apostolus dicit) lucent sicut luminaria mundi, uerbū uitæ
 reinētes: Itaq; coram deo sunt generatio iusta, sed coram hominibus indigni
 quibus credant, immo (ut Sap. v. dicitur) in derisum eos habēt & in similitudi/
 nem improprij, uitam illorū æstimant insaniā, & finem sine honore. Confun/
 ditur autē eorum consiliū, dum non modo non suscipit (sicut oportuit) summa
 reuerētia, sed etiā damnatur, exhibitur, irridetur tanq̄ hæreticum, seditiosum,
 scādalogum, temerariū, erroneum, blasphemum. Sic enim & hodie, si magnatū
 tyrannides monueris, appellaberis, & excipieris.

Hebræus uerbo transiuiuo dicit: Confundi fecistis, hoc est, egistis, ut con/
 silium eius erubesceret, & ignominia, a uobis & omnibus, affectum haberet,
 tanq̄ Christus

tanq̄ Christus ueritas ipsa inter latrones inter scelerata dogmata: quod hinc
 terminationibus, damnationibus, mandatis hominum. Sicut de Iudæis Apo-
 stolus ad Thessalo. scribit, eos prohibuisse, ne Apostoli loquerentur gentibus,
 quo salui fiant. Id quod nostro seculo faciūt, hæreticæ prauitatis iniquitates,
 Inquisitores *Impijissimi.* hereticorum *Impijissimi.* impijissimi ueritatis oppressores cum suis. Et Emphaticū uerbum hæc posuit
 Confundistis, nō extinxistis. Si quidem uerbum dei etiam hi extinguit, uel in
 seipsis, qui ei non credunt, uel si ad tēpus credunt, curis tamen uitæ humanæ
 res suffocāt, sicut dominus de semine inter spinas seminato docet, qui nō cō-
 fundunt consilium iusti, quia uerum, sanctum, bonum esse credūt, uel optatū
 tur. At cruenti & furiosi illi non extinguit, nisi prius nomine pessimo ipsam
 fœdauerint, hoc est, quod dixi, turpissima morte ipsum damnant, ut hæretici,
 erroneum, seditiosum &c.

Observandi *sunt inquisi-
tores illi.* Cum ergo scriptura tam proprie mores impiorum hominum deliniaz, oppr-
 tet eos qui prouisi sunt aliena pro hæreticis damnare, omni studio obseruare,
 præsertim si & autoritate personæ, & nomine in populo ualeant. Nam hi pro-
 prie sunt quos hoc uersu pingi uideamus, nec oportet tereri ab illorū insania
 nos, qui hac dei scriptura præmuniti sumus, sic solere facere eos, qui ignorant
 deū, sed potius misereri eorum, & pro eis orare.

Argumenta
impiorum.

Nec hoc eorū segniter taxat ingenium, quod dicit: Quoniam dominus spes
 eius est. Ac si dicat, nulla alia causa damnatis, nisi q̄ multitudine & magnitu-
 dine hominū nō nititur, sicut uos; Nunc uero, quia solus est, & non nisi in do-
 mino nititur, uos autē turba magnorum & minorum stipati estis, confidenter
 damnatis. Diximus enim & superius, hoc esse omnium plausiblestimum ar-
 gumentum impiorū, quod ab autoritate maiorum & multorum, cum longitu-
 dine tempore ducunt, rursus a despectu & uilitate & paucitate dicentium re-
 cta. Qua larua utraq; sic exæcati sunt, ut clausis auribus, ne audire quidē, ne-
 dum confiderare uelint, quæ dicuntur. Sic enim & Pharisæi sese armabāt mul-
 tudine & magnitudine Herodianorum & suorum cōtra Christum. Itaq; &
 hoc Emphaticum est: Inopis, Aeni, id est, afflicti & humiliati, ac per hoc con-
 tempti in oculis Behemoth, qui non nisi sublimia uident.

Consilium autem uocat, non uerbum, aut reprehensionem, quo exprobat
 eorum insaniam, & aggrauat culpam, mitius enim peccarēt, si reprehensionē
 eius damnarent, nunc autem utile & salutare uerbum, quo eorum saluti cōsul-
 litur, damnant. Miserationis autem affectu hic uersus dicitur, in hūc modum:
 Estis ne uos omnium hominum miserissimi, qui multitudine & magnitudine
 hominum freti, non modo non auditis, sed extinguitis, immo pessimo impo-
 sito nomine, perditis uerbum, quod non nisi ueltræ salutis gratia uobis, pio re-
 medio & cōsilio, affertur, offensi dūtaxat paupertate, uilitate, & humilitate nū-
 cū, nec uos hoc mouet, q̄ & si multitudine & magnitudine hominū circūda-
 tus non sit, dominus tamen ei assistit, & spes eius est.

Sane sunt multi inter homines, qui uerbum, propter quod certamē est, pro
 nihilo habentes, solo fauore huc, aut illuc feruntur, quocumq; uiderint mul-
 tudinem inclinari, qui, si rursus in alteram partem res inclinari, iterum se-
 quentur multitudinem, sic multi Christum sunt secuti, qui postea ipso cru-
 cifixo scandalizati retrorsum ad Iudæos redierunt. Arundines hi sunt uento
 agitate, tantū ad perniciem ueritatis in tempore tentationis utiles, ut qui scan-
 dalo sui, ueritatis hostes cōfortant, cui prius autoritatē & robur, sua obsequē-
 tia infideli,

Quantia infideli pepererant, plus iam nocētes, q̄ prius profuerāt, de qualibus psalmo. lxxviij, Filij Ephrem intendētes & mittentes arcum, conuersi sunt in die belli, quia non fuit dominus spes eorum, sed gloria præceptoris, de qua si bi placebant. Sic Christus in cruce: Elongasti a me amicum & proximum, & netos meos a miseria. Et iterum: Factus sum opprobrium uicinis meis ualde, & timor notis meis.

Quis dabit ex Zion salutare Israel: cum conuerterit dominus captiuitatem plebis suæ, exultabit Iacob, & lætabitur Israel:

Hoc uideo ab illustribus patribus intelligi super Iudæos in finem conuertendos. Quod si uerum est, oportet psalmū referri ab initio sui ad tēpus Christi, quando synagoga sic erat excecata, ut multi (nempe Zaducæi) etiam spiritum & angelum negarent & resurrectionem carnis, ut Lucas Actuum. xxiiij. refert. Et Christus dixit in corde suo, non est deus, deinde auaritia, hypocrisis, incredulitate, erant corrupti & abominabiles in studijs suis, & consilium Christi inopis, ac pauperum Apostolorum, non modo non susceperunt, sed etiam per summam ignominiam damnauerunt. In quam sententiam & Paulus Ro. iij. de hoc psalmo uidetur dicere: Scimus q̄ quæcumq̄ lex loquitur, ijs qui in lege sunt, loquitur. Hoc sensu psalmus totus a beato Augustino tractatur. Tunc sequitur eodem filo ductus sensus: Quis dabit ex Zion salutare Israel: Quasi diceret, frustra prædicatur eis, non nostrum est, ut saluentur, & si consulamus, & oremus sedulo, ut Paulus Ro. x. Voluntas cordis mei & obsecratio ad deum pro illis sit in salutem. Ut sit ista quæstio anxij affectus, ac uelut parturientis & optatis esse anathema a Christo pro eis (Sicut Paulus, Ro. ix. ubi omnia agit, & tandē mysterio insuperabili prohibitus dicat: Sed quid facio: quid laboro: quis poterit eos saluare? Illuc tandem ueniendum est, q̄ mysterium hic deus operatur, quia cæcitas ex parte contigit in Israel, donec plenitudo gentium intraret, & sic omnis Israel saluus fieret. Sicut scriptum est: Veniet ex Zion, qui auertet impietatem ab Iacob, & hoc a me testamentum illis cum abstulero peccata eorum, Ro. xj. Asperrimus enim est iste locus, nec ab ipso Paulo satis aperte explicatus, nam & Isaiæ locum. lix. quem inducit, non parum mutat. Vnde nec ego hoc mysterij, seu secreti consilij hucusq̄ satis intellexi.

Quod si generaliter (ut cœpimus) psalmum de omnibus hominibus intelligimus, nec sic male intelligimus, quia si ad literam de Iudæis solis loquitur, sicuti fere cogit Paulus dictis iam locis ad Ro. hoc tamen uerum est, eos in hoc esse exemplum omnium impiorum, qui in Ecclesia quocumq̄ seculo, & præsertim in diebus nouissimis futuri, fuerunt & sunt. Sicut. ij. Pet. ij. Zodomitas dicit positos exemplū eorum, qui impie acturi sunt. Item & Balaam eorūdem exemplum, & Iudas, immo & Iohannes. j. Iohā. iij. Cain exemplum ponunt eorum qui ex maligno erant. His ergo omnibus, cum omnia frustra dicant, atq̄ fiant, tandē tradita causa diuino secreto, non habetur nisi reliquus gemitus qui optet, nec tamen desperet, futurā in fine, dei misericordiā, sicut & nos hodie Ecclesiæ captiuitatē optamus & speramus conuerti. Quis ergo dabit salutem Israel: dabit autē ex Zion, nemo, donec ipse dñs cōuertat captiuitatem plebis suæ.

Iudæi exemplum omnium impiorum.

Ecclesiæ captiuitas.